

Sanat Eserleri Nasıl Korunur?

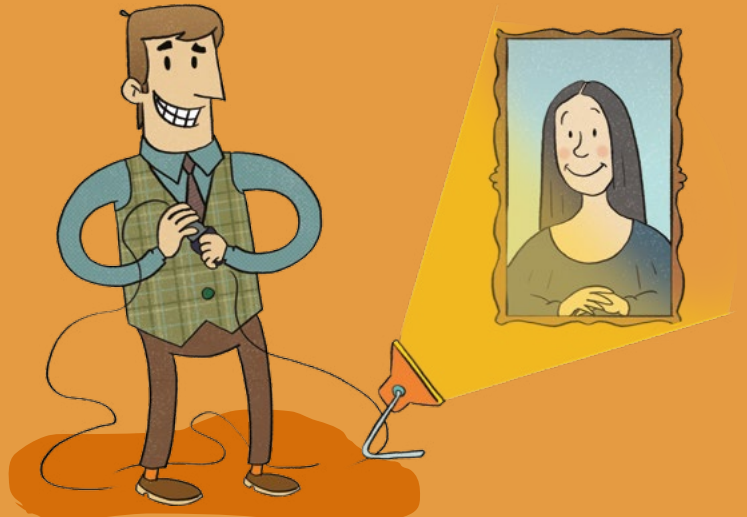
Heykeller, resimler, yazılı eserler... Çeşitli müzelerde ya da alanlarda sergilenen bu eserlerin uzun yıllar boyunca bozulmadan kalabilmesi için bazı önlemler alınır. Peki, sanat eserleri nasıl korunur? Gelin birlikte öğrenelim.

Aydınlatma

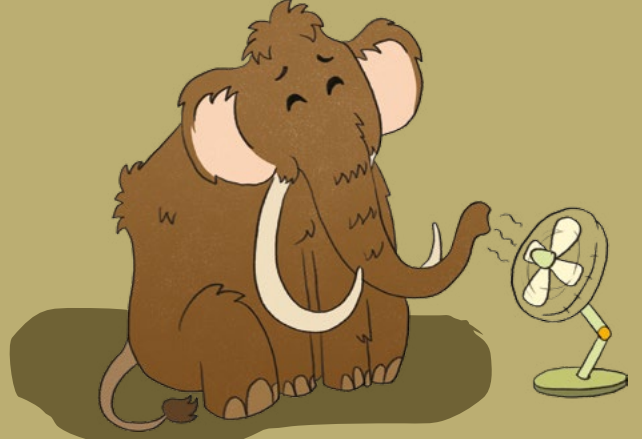
Sergilenen eserlerin iyi görülebilmesi için uygun bir aydınlatmaya ihtiyaç var. Ancak aydınlatmada kullanılan ışık çok güçlü olduğunda sanat eserlerinin yıpranmasına, renklerinin solmasına ve ısınıp kuruyarak kırılganlaşmasına neden olabilir. Bunun için sanat eserlerinin bulunduğu ortamlarda ışık miktarı iyi ayarlanmalıdır. Ayrıca ışığın doğrudan eserin üzerine düşürülmemesine de dikkat edilmesi gerekir. Tam da bu nedenle müzelerde fotoğraf çekerken flaş kullanılması yasaktır, çünkü flaşlar bir anlığına da olsa çok güçlü bir ışık yayar.

İngiltere’de sergilenen bu eserler için uygun aydınlatma sistemleri kullanılmış.

Sıcaklık

Sanat eserlerini oluşturan farklı malzemelerin sıcaklığa dayanıklılığı farklıdır. Örneğin seramikten yapılmış bir eser çok yüksek sıcaklıklara dayanabilirken tahtadan yapılmış bir eserin yapısı sıcaklığın etkisiyle bozulabilir. Bu nedenle kapalı mekânlarda sıcaklığın eserin özelliklerine göre belirlenmesi gerekir.

Rusya'da bulunan Ermitaj Müzesi'ndeki mamut mumyasının sergilendiği bölme düşük sıcaklıkta tutuluyor.

Nem oranı

Nem oranı fazla yüksek ya da düşük olduğunda eserlerin yapısı bozulabilir. Nem oranı yüksek olduğunda içeriğinde kâğıt ya da benzeri malzemeler olan eserler dalgalanıp kırışabilir. Eserlerin metal yüzeyleri paslanabilir. Bunun yanı sıra nem oranı yükseldikçe eserlerin üzerinde küf mantarları oluşabilir. Nem oranı düşük olduğundaysa tahta gibi malzemelerden yapılmış eserler çatlayabilir ya da kırılganlaşabilir.

Erzurum'da bulunan Çifte Minareli Medrese'de nemden zarar gören bölümler için onarım çalışmaları yapılıyor.

Hava kirliliği

Havadaki bazı gazların, sıvı damlacıklarının ve toz parçacıklarının sanat eserleriyle temas etmesi durumunda eserler zarar görebilir. Örneğin eserin bulunduğu ortamdaki duvarlar boyandığında bu boyadan yayılan gazlar eserin aşınmasına ya da renklerinin değişmesine neden olabilir. Ayrıca toz, çiçektozu ve is gibi parçacıklı kirler eserlere yapışabilir. Bu nedenle eserlerin yerleştirilecekleri alanlar dikkatle seçilir, ortamdaki hava filtre edilerek parçacıklardan ve zararlı gazlardan temizlenir.

Almanya'daki bir binanın üzerinde yer alan bir heykel. Açık havada bulunan sanat eserleri hava kirliliğinden daha fazla etkileniyor.

Digitalma/Alamy

Hayvanlar

Bazı böcekler eserlere çok büyük zarar verir. Böcekler sanat eserlerinde bulunan tahta, kumaş, yün, deri, kâğıt gibi malzemeleri parçalayabilir. Bunun yanı sıra eserleri kirletebilir ya da onları avlayan hayvanların dikkatini çekerek onların da eserlere zarar vermesine neden olabilir. Sanat eserlerini bu tür hayvanlardan korumak için en etkili yöntem, eserleri belirli aralıklarla kontrol etmektir. Ek olarak, sanat eserlerinin bulunduğu kapalı alanlarda delik ya da açıklık varsa bunlar kapatılabilir.

Digitalma/Alamy

Konya'daki Mevlana Müzesi'nde sergilenen bir halı. Halılar da belirli aralıklarla kontrol edilmesi gereken eserler arasında yer alıyor.

Taşıma

Bir heykel bulunduğu yerden başka bir yere taşınıyor.

Sanat eserlerinin korunması onları bir yerden başka bir yere taşırken de önemlidir. Eserler boyutlarına, yapıldıkları malzemeye, hangi yöntemle yapıldıklarına ve götürülecekleri uzaklığa göre farklı teknikler uygulanarak taşınır. Bu nedenle bazı eserler parçalarına ayrılarak bazılarıysa bütün halinde taşınır. Parçalara ayrılarak taşınacak olan eserlerin her bir parçasının fotoğrafı çekilir ve bu parçalar düzenli bir şekilde numarandırılır. Ayrıca eserler taşınırken eldiven kullanılmalıdır. Kullanılmazsa elin içerdiği nem ve yağ esere bulaşarak eserin yıpranmasına yol açar.

Görevliler bir tablonun yerini değiştiriyor.

Kayıt

Sanat eserlerinin korunmasında eserlerin kayıt altına alınması da büyük önem taşır. Bu kayıtlarda eserlerin bütün özellikleri fotoğraflarıyla birlikte yer alır. Böylece sanat eserleri belirli aralıklarla kontrol edildiğinde eserlerde herhangi bir değişim olup olmadığı anlaşılabilir.

Müzedede bulunan eserler hem bilgisayar ortamında hem de yazılı olarak kayıt altına alınır.